

NORLAM

THE NORWEGIAN MISSION OF RULE OF LAW ADVISERS TO MOLDOVA

MISIUNEA NORVEGIANĂ DE EXPERTI PENTRU PROMOVAREA SUPREMAȚIEI LEGII ÎN MOLDOVA
50, Vasile Alecsandri str., MD 2012, Chisinau, Moldova
Phones: (+373-22) 27 43 30, 83 81 92, 83 81 93, Fax: (+373-22) 27 43 30

Traducere din limba engleză

14 iunie 2011

Ministerului Justiției al Republicii Moldova

Procuraturii Generale a Republicii Moldova

Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova

Nota informativă nr. 4: COMENTARIILE EXPERTILOR NORLAM PE MARGINEA UNOR ASPECTE ALE REFORMEI JUSTIȚIEI

CONTROLUL COMUNICĂRILOR – PROCEDURA DE INTERCEPTARE, CONTROL SECRET AL CONVORBIRILOR, ETC.

1) Viziunile experților Norlam

În opinia noastră, este foarte importantă existența unor reguli stricte și explicite în privința măsurii date. Interceptarea și controlul secret al convorbirilor reprezintă o intervenție serioasă în viața privată a persoanei și, de aceea, aceste măsuri trebuie să fie limitate și supuse controlului. În opinia noastră, controlul comunicărilor ar trebui întotdeauna să fie privit ca parte integrantă a urmăririi penale, indiferent de faptul dacă există un bănuț sau nu. Prin urmare, este firesc ca măsura vizată să fie reglementată în Codul de procedură penală. Dat

fiind caracterul intruziv al acestei măsuri, sarcina de control trebuie să fie pusă pe seama instanței de judecată. Cu toate acestea, procurorului trebuie să-i fie lăsată discreția de a lua decizii preliminare în cazuri urgente.

2) Descrierea reglementărilor aplicabile în Norvegia

La prezenta notă informativă, este anexat un extras din Codul de procedură penală al Norvegiei care conține prevederi ce reglementează diferite tipuri de control al comunicărilor, cum sunt interceptarea și controlul secret al convorbirilor.

În Norvegia, controlul comunicărilor poate fi aplicat doar în cazul infracțiunilor serioase și cu respectarea anumitor condiții.

Regulile în acest sens sunt prevăzute în Codul de procedură penală al Norvegiei, dat fiind faptul că controlul comunicărilor este întotdeauna considerat drept o măsură operativă de investigații specială și drept parte componentă a cauzei penale. În Norvegia, controlul comunicărilor poate fi aplicat doar în conformitate cu aceste reguli, iar deciziile privind controlul comunicărilor niciodată nu pot fi luate de un ofițer de urmărire penală / anchetator. Controlul comunicărilor, cum este interceptarea și controlul secret al convorbirilor reprezintă o măsură care intervine în viața privată a persoanei și, din acest considerent, necesită o anumită justificare și control strict. La elaborarea reglementărilor norvegiene, s-a luat în considerație raportul acestora cu Articolul 8 din CEDO, prin urmare se presupune că aceste reglementări sînt conforme cerințelor CEDO.

Înainte de a iniția un control al comunicărilor în formă de, spre exemplu, interceptare (cf. § 216 a) sau control secret al convorbirilor (cf. § 216 m) este necesară autorizația instanței de judecată. În cazuri urgente, controlul comunicărilor poate fi inițiat prin ordonanța procurorului, care, însă, urmează a fi transmisă spre aprobare în instanța de judecată în decurs de 24 ore (cf. § 216 d).

Condiția pentru interceptare (§ 216 a) este că trebuie să existe temeiuri rezonabile pentru a bănui săvârșirea sau tentativa de a săvârși o infracțiune care este pasibilă de pedeapsă cu închisoare pe un termen ce depășește 10 ani, sau o infracțiune împotriva independenței și securității, constituției sau șefului statului etc.

Controlul secret al convorbirilor (§ 216 m) este o măsură atît de intruzivă, încît poate fi aplicată doar în cazul celor mai grave infracțiuni, cum sunt actele teroriste, omoruri sau jafuri cu circumstanțe agravante și infracțiuni grave privind circulația ilegală a substanțelor narcotice, cînd infracțiunea este considerată ca fiind drept parte a activităților unei grupări criminale organizate.

Legislația norvegiană, de asemenea, cuprinde prevederi care vizează încetarea sau restabilirea comunicărilor, blocarea mijloacelor de comunicare, colectarea informației despre sistemele de comunicare interconectate (§ 216b). În privința unui astfel tip de control condițiile sunt mai puțin stricte (limite de pedeapsă mai reduse) în comparație cu cele prevăzute pentru

interceptare. Cu toate acestea, în asemenea cazuri, de asemenea, este necesară o încheiere a instanței de judecată.

Legislația norvegiană conține reglementări privind cadrul temporal, confidențialitatea și dreptul la acces, păstrarea și nimicirea materialului obținut. Există, de asemenea, prevederi privind numirea unui apărător special în legătură cu examinarea de către instanța de judecată a demersului procurorului prin care se solicită controlul comunicărilor. Pentru a asigura confidențialitatea și neînștiințarea persoanei supravegheate, există reguli speciale privind procedura în fața instanței de judecată.

În Norvegia, pe lângă controlul judiciar, există, de asemenea un organ separat care exercită control asupra modului în care procurorii și poliția gestionează cauzele care vizează controlul comunicărilor (§ 216 h).

Anne Cathrine Christiansen

Expert în cadrul Misiunii, Procuror